



- การอนุญาตให้เด็กคนใดเข้าร่วมกิจกรรมต้องห้าม เช่น ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สารเสพติด หรือกิจกรรมอื่นใดซึ่งสันนิษฐานได้ว่าถูกห้ามโดยผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูเด็ก
 - การสัมผัสร่างกายอย่างมากเกินควร
 - การมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับวัยหรือระดับของการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก
- > หากท่านประสบเหตุใดๆ ที่เข้าข่ายปัญหาด้านการคุ้มครองเด็ก หรือประสบกรณีหญิง ชาย เด็กหญิง หรือเด็กชายที่ต้องได้รับการคุ้มครอง ให้แจ้งต่อองค์กรท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบด้านการคุ้มครองเด็ก เช่น ศูนย์ประชาบดี หมายเลขโทรศัพท์ 1300 หรือมูลนิธิสายเด็ก หมายเลขโทรศัพท์ 1387

กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

- ท่านสามารถช่วยจัดกิจกรรมเพื่อลดความเครียดและเพิ่มความปลอดภัยให้กับเด็กๆ ทั้งนี้ การมีกิจวัตรประจำและกฎระเบียบที่ชัดเจน จะช่วยให้เด็กๆ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ง่ายขึ้น
- ท่านควรให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้ดูแลเด็กๆ ระหว่างที่พวกเขาเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่เล่นซึ่งปลอดภัย เช่น วิธีป้องกันตัวจากการบาดเจ็บ ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงในรูปแบบอื่นๆ การระวังคนแปลกหน้า การระวังภัยจากอาชญากรรมค้ายา และภัยจากการใช้แรงงานเด็ก ฯลฯ รวมถึงให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับอายุ ความพร้อมทางร่างกาย (ความพิการ) และเพศ เพื่อช่วยให้เด็กๆ เรียนรู้พฤติกรรมด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย อีกทั้งช่วยให้พวกเขามีความมั่นใจว่าสามารถควบคุมความเป็นไปรอบตัวและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้
- เด็กวัยหนุ่มสาวมักมองว่าภัยอันตรายจะไม่กล้ำกรายพวกตน และอาจทำพฤติกรรมเสี่ยงมากเป็นพิเศษ ท่านจึงต้องจัดกิจกรรมที่เจาะจงสำหรับเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ ทั้งนี้ ในศูนย์พักพิง ควรให้การศึกษาด้านพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยแก่เด็กกลุ่มนี้

เหตุภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง

- ท่านต้องติดต่อผู้เชี่ยวชาญหรือสำนักงานเขตการศึกษาของท่าน เพื่อเปิดหลักสูตรการศึกษาถึงภัยจากทุ่นระเบิด เพื่อสร้างหลักประกันให้เด็กๆ มีความรู้ความเข้าใจว่า
- บริเวณใดบ้างที่เสี่ยงกับอันตรายจากทุ่นระเบิด/อาวุธที่แผ่รังสีได้ (Enhanced Radiation Weapon - ERW)
- หลีกห่างจากบริเวณซึ่งมีอันตรายร้ายแรง
- ควรสังเกตอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งซึ่งอาจมีทุ่นระเบิด/อาวุธที่แผ่รังสีได้ (Enhanced Radiation Weapon - ERW) อยู่ในบริเวณนั้น
- ควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อพบเห็นทุ่นระเบิด และควรแจ้งให้ใครทราบ
- ควรปฏิบัติอย่างไรหากมีคนบาดเจ็บจากทุ่นระเบิด/อาวุธที่แผ่รังสีได้ (Enhanced Radiation Weapon - ERW)
- ห้ามแตะต้องทุ่นระเบิดหรืออาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ยังไม่ระเบิดเป็นอันตราย รวมถึงไม่ขว้างปาสิ่งของใส่มัน
- ควรแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับทุ่นระเบิดกับคนอื่นๆ ผ่านช่องทางใด

เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก



UNICEF Thailand/2011/Aht P.

unite for
children

unicef

หากต้องการความช่วยเหลือ ติดต่อ
ศูนย์ประชาบดี โทร.1300 หรือ
มูลนิธิสายเด็ก โทร.1387

ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็ก
ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

สำหรับ **ครู**



ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็กภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

สำหรับครู



เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก

เตรียมตัวของท่านเองและนักเรียนในความรับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

เด็กทุกคนพึงได้รับสิทธิอย่างครบถ้วน รวมถึงสิทธิในการคุ้มครองจากการถูกละเมิด การแสวงประโยชน์โดยมิชอบ การละเลยทอดทิ้ง และความรุนแรง ไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์อื่นใด

ในสถานการณ์ฉุกเฉินเด็กย่อมตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากขึ้น เนื่องจากกลไกปกป้องซึ่งมีอยู่ในภาวะปกติอาจไม่เข้มแข็งเท่าเดิม นอกจากนี้ สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นอาจทำให้เกิดภัยคุกคามมากขึ้น เด็กจึงต้องเผชิญความเสี่ยงที่สูงขึ้นอย่างมาก ในภัยธรรมชาติเด็กย่อมเสี่ยงกับการบาดเจ็บทางร่างกายมากกว่าผู้ใหญ่ซึ่งแข็งแรงกว่า เด็กมักถูกละเลยหรือทอดทิ้งทางจิตสังคมมากกว่าผู้ใหญ่ด้วยเพราะอาจไม่เข้าใจว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นท่ามกลางภาวะสับสนอลหม่านภายหลังสถานการณ์ เด็กชายและเด็กหญิงเสี่ยงกับการถูกแสวงประโยชน์และความรุนแรงทางเพศมากขึ้น ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้ง เด็กๆ ก็อาจเสี่ยงกับการเหยียบย่ำระเบิดและการถูกเลือกเป็นเป้าหมายของความรุนแรงประเภทอื่นๆ มากกว่าผู้ใหญ่

- ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมและได้รับความปลอดภัยเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น ท่านสามารถวางแผนร่วมกับเด็กๆ และเตรียมพร้อมพวกเขาให้รู้ว่าจะทำอะไรภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ควรไปยังที่ใด ควรใช้เส้นทางใดเพื่ออพยพหนีภัย ท่านยังสามารถจัดให้เด็กๆ ร่วมเดินทางในลักษณะคู่หูเพื่อช่วยเหลือกันและกันระหว่างการอพยพ
- เมื่อท่านมีแผนการเรียบร้อยแล้ว ให้จัดการเรียนรู้และฝึกซ้อมในโรงเรียนและศูนย์เด็กเล็ก
- ท่านควรอธิบายให้ผู้ปกครองเด็กๆ ทราบถึงแผนอพยพของโรงเรียน และบอกตำแหน่งจุดนัดพบระหว่างพวกเขากับลูกๆ ให้ทราบล่วงหน้า
- สำหรับนักเรียนที่อาจมีความต้องการพิเศษ ท่านต้องให้การเอาใจใส่และการช่วยเหลือแก่เด็กเหล่านั้นเป็นพิเศษระหว่างการอพยพ
- ให้ท่านเตรียมข้อมูลสำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองทุกคน และช่วยเด็กๆ ติดต่อกับผู้ปกครอง เมื่อท่านช่วยเด็กออกจากอันตราย และเหตุการณ์เริ่มสงบลงแล้ว
- ท่านต้องมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับการขอความช่วยเหลือต่างๆ เช่น บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน

ระหว่างเหตุการณ์

ช่วยเหลือให้เด็กได้รับความปลอดภัย

เด็กพลัดหลง

- หากท่านพบเด็กที่ดูคล้ายกับหลงทางอยู่ อย่าเคลื่อนย้ายเด็กนั้นจนกว่าจะแน่ใจว่าเขาหรือเธอหลงทางหรือถูกทอดทิ้งจริงๆ ให้ถามเด็กถึงความเป็นมา พยายามหาคำตอบว่าเด็กนั้นได้เห็นสมาชิกครอบครัวครั้งสุดท้ายที่ไหนและเมื่อไร
- เด็กที่พลัดพรากจากผู้ปกครองภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องไม่ถูกสันนิษฐานว่าเป็นเด็กกบฏหรือถูกจัดไว้ในกลุ่มเด็กสำหรับการรับเป็นบุตรบุญธรรม ทั้งนี้ ต้องถือว่าเด็กยังมีญาติที่มีชีวิตอยู่ทราบแต่ที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าผู้ปกครองหรือญาติสนิทของเด็กได้เสียชีวิตไปแล้ว
- หากท่านรับรู้ว่ามีเด็กพลัดพรากจากผู้ปกครอง ถูกทอดทิ้ง หรือต้องได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วน ให้ท่านจดบันทึกสถานที่อยู่ของเด็กและแจ้งเหตุต่อผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ ห้ามนำเด็กออกจากสภาพแวดล้อมนั้นๆ โดยไม่ได้แจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ เว้นเฉพาะกรณีที่ท่านเห็นว่ามีภัยคุกคามต่อสวัสดิภาพของเด็ก
- ไม่ควรให้คนแปลกหน้านำตัวเด็กไปที่ใดก็ตามเป็นอันขาด แม้จะอ้างว่าเป็นพ่อแม่/ผู้ปกครอง/เพื่อนบ้านของเด็กก็ตาม โดยท่านต้องขอเอกสารหลักฐานที่พิสูจน์ความสัมพันธ์กับเด็กให้แน่ใจก่อน และสอบถามข้อมูลจากตัวเด็กเองด้วย
- หากท่านพบเห็นหรือรับทราบว่ามีเด็กที่พลัดหลง หรือถูกทอดทิ้งในสถานการณ์ฉุกเฉิน ท่านต้องแจ้งต่อองค์กรท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบด้านการคุ้มครองเด็ก เช่น ศูนย์ประชาบดี หมายเลขโทรศัพท์ 1300 หรือมูลนิธิสายเด็ก หมายเลขโทรศัพท์ 1387

การคุ้มครองเด็กในศูนย์อพยพ/ศูนย์พักพิง

- สนับสนุนและตรวจสอบให้มั่นใจว่าสมาชิกครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน ซึ่งรวมถึงระหว่างการเดินทางเคลื่อนย้ายหรืออพยพ และหลีกเลี่ยงการแยกเด็กจากครอบครัวไม่ว่าด้วยสาเหตุใดๆ เว้นเฉพาะกรณีต้องได้รับการทางการแพทย์ฉุกเฉินเท่านั้น หากมีการเคลื่อนย้ายผู้คนจำนวนมาก ให้แจกจ่ายระบุชื่อสกุลสำหรับติดตัวทารกและเด็กเล็ก
- ในการวางแผนและก่อสร้างศูนย์พักพิง ต้องตรวจสอบให้มั่นใจว่าได้จัดพื้นที่เล่นซึ่งปลอดภัยและกว้างขวางเพียงพอสำหรับเด็ก
- คอยสังเกตอาการที่สื่อถึงผลกระทบทางจิตสังคม เช่น การปลีกตัว ปฏิกริยาทางร่างกายหรือความก้าวร้าว นอนไม่หลับ ฝันร้าย หรือเหม่อลอย ฯลฯ และจัดให้เด็กได้รับการให้คำปรึกษา หรือส่งต่อเด็กไปรับการช่วยเหลือจากบุคลากรวิชาชีพ
- ลงทะเบียนเด็กทุกคนที่มาร่วมกิจกรรมในพื้นที่เล่นซึ่งปลอดภัยสำหรับเด็ก โดยจดบันทึกชื่อ อายุ และเพศของเด็ก รวมถึงข้อมูลสำหรับติดต่อผู้ปกครอง/ผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก
- ท่านจำเป็นต้องมีวิธีการอะไรบ้างสำหรับเด็กในศูนย์อพยพ/ศูนย์พักพิง และรู้วิธีส่งต่อเด็กไปรับบริการเหล่านั้น
- แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัย/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยทันทีที่ประสบเหตุดังต่อไปนี้

> มีบุคคลหรือการแสดงพฤติกรรมที่น่าสงสัย ซึ่งรวมถึง

- พฤติกรรมเลือกปฏิบัติต่อคนใดคนหนึ่ง โดยให้ความเอาใจใส่หรือให้ของขวัญมีค่าแก่บุคคลนั้นเป็นพิเศษ
- ขอให้เด็กเก็บเรื่องราวบางเรื่องเป็นความลับอย่างน่าสงสัย





- บอกลูกหลานของท่านให้รู้ว่าบริเวณใดบ้างเป็นสถานที่อันตราย เช่น บริเวณใกล้ห้วย หนอง คลองบึง หรือสระน้ำ และ/หรือบริเวณที่มีงานก่อสร้างค้างอยู่
- บอกลูกหลานของท่านว่าห้ามไปกับคนแปลกหน้าเป็นอันขาด ถ้าคนแปลกหน้ามาคุยด้วยหรือถามอะไร ลูกหลานต้องรีบมาขออนุญาตท่านก่อน บอกพวกเขาว่าผู้ใหญ่บางคนอาจดูใจดีและเป็นมิตร รวมถึงอาจเสนอว่าจะให้อาหารและความช่วยเหลือแก่ท่าน หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม อาสาสมัคร หรือสื่อมวลชน ก็ล้วนเป็นคนแปลกหน้าซึ่งไว้ใจไม่ได้ทั้งนั้น ทั้งนี้ หากท่านพบเห็นคนแปลกหน้าซึ่งดูน่าสงสัยในศูนย์อพยพ ต้องรีบแจ้งต่อ [ฝ่ายรักษาความปลอดภัย หรือผู้ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมการประสานงานคุ้มครองเด็กของศูนย์อพยพทันที]
- รู้ตลอดเวลาว่าลูกหลานอยู่ที่ใด เช่น ไปห้องน้ำ หรือไปเล่นกับเพื่อนในบริเวณที่ศูนย์อพยพจัดไว้เป็นพื้นที่เล่นซึ่งปลอดภัย ทั้งนี้ เมื่อลูกหลานจะไปห้องน้ำหรือไปหาหมอภายในศูนย์อพยพ วิธีที่ดีที่สุด คือท่านควรไปกับเด็กด้วย
- ต้องให้ลูกหลานพกรูปถ่ายครอบครัว กับกระดาดจดหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ของท่านติดตัวไว้ตลอดเวลา รวมทั้งอธิบายอย่างชัดเจนว่าหากพลัดหลง ลูกหลานจะมาหาท่านพบได้อย่างไรและ ณ สถานที่ใด
- ใช้โทรศัพท์มือถือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เช่น กรณีฉุกเฉินที่มีอันตรายถึงชีวิต เพราะต้องประหยัดไฟ แบตเตอรี่เอาไว้ และทำให้สายว่างอยู่เสมอ เพราะอาจมีคนโทรฯ มาแจ้งเหตุหรือข่าวสารฉุกเฉิน

หากท่านอยู่ที่บ้านของท่านเองระหว่างเกิดภัยพิบัติ

- บอกลูกหลานถึงจุดนัดพบกัน เพื่อว่ามีเหตุให้ต้องอพยพอีก ณ ตอนที่เด็กๆ ไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากับผู้ปกครอง (เช่น ขณะอยู่ที่โรงเรียน) เพื่อป้องกันการพลัดหลงหรือหากันไม่เจอ

ในเหตุภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง

- ให้ท่านกับลูกหลานร่วมกันกำหนดจุดนัดพบสำหรับกรณีที่มีการสู้รบลุกลามมาถึงหมู่บ้าน/ชุมชนของท่าน ในขณะที่ท่านกับลูกหลานไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากัน (เช่น เด็กๆ อาจกำลังอยู่ที่โรงเรียน) ซึ่งจะช่วยให้ครอบครัวได้ไปรวมตัวกัน ณ จุดนัดพบดังกล่าว
- บอกลูกหลานของท่านว่าต้องไม่หยิบจับวัตถุแปลกปลอมที่พบบนพื้นเป็นอันขาด เพราะอาจเป็นชิ้นส่วนของระเบิดหรืออาวุธยุทโธปกรณ์ซึ่งทำให้พวกเขาบาดเจ็บได้

เนื้อหาโดยคณะกรรมการคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก



UNICEF Thailand/2011/Aht P.

unite for
children

unicef 

หากต้องการความช่วยเหลือ ติดต่อ
ศูนย์ประชาชนดี โทร.1300 หรือ
มูลนิธิสายเด็ก โทร.1387

ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็ก
ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

สำหรับ พ่อแม่
ผู้ปกครอง
และ
ผู้เลี้ยงดูเด็ก

ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็กภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ผู้เลี้ยงดูเด็ก



เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก

ช่วยลูกหลานของท่านให้เตรียมพร้อมรับสถานการณ์

ภัยพิบัติกำลังใกล้ตัวเข้ามาและอาจทำความเดือดร้อนให้กับครอบครัวของท่าน ระหว่างเกิดภัยพิบัติ ท่านอาจตัดสินใจย้ายครอบครัวไปอยู่ที่อื่น เช่น บ้านญาติ บ้านเพื่อน หรือไปศูนย์อพยพ ซึ่งทำให้ท่านและลูกหลานต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้ สิ่งที่ท่านสามารถช่วยครอบครัวเตรียมตัวรับภัยพิบัติ ได้แก่

- **ติดตามข่าว** ฝ้าติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด เพื่อให้รู้ว่าภัยพิบัติจะส่งผลกระทบอย่างไรต่อตัวท่านและครอบครัว **แต่ให้ระวัง** เพราะย่อมมีข้อมูลผิดๆ และข่าวลือที่ทำให้ผู้คนแตกตื่นปะปนเข้ามาด้วย สิ่งสำคัญคือการเลือกรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้เท่านั้น และอย่าตื่นตระหนก
 - **พูดคุยกับลูกหลาน** อธิบายถึงสิ่งที่จะ/อาจจะเกิดขึ้น โดยบอกเด็กๆ ไม่ให้ตื่นตระหนก อธิบายขั้นตอนที่ท่านจะทำ เช่น “เราจะออกจากบ้านเมื่อผู้ใหญ่บ้านบอก” “เราอาจไปพักที่โรงเรียนของลูก (ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นศูนย์อพยพ) สักพักหนึ่ง” ฯลฯ การบอกแต่ละขั้นตอนเช่นนี้ ทำให้เด็กๆ รับรู้ทุกอย่างดำเนินไปตามแผน ซึ่งช่วยลดความเครียดและความตื่นตระหนกให้กับพวกเขาได้
 - **เตรียมกระเป๋า** แม้ว่าครอบครัวของท่านอาจไม่ตัดสินใจว่าจะอพยพหรือไม่ แต่การเตรียมการล่วงหน้าสำคัญมาก การจัดกระเป๋าฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า จะช่วยให้ออกไปจากบ้านได้อย่างรวดเร็ว เมื่อภัยพิบัติมาถึงตัวอย่างคาดไม่ถึง
- รายการดังต่อไปนี้ เป็นข่าวของในกระเป๋าฉุกเฉินที่คนในครอบครัวจำเป็นต้องใช้ (จัดให้เหมาะกับช่วงอายุของเด็ก)
- เสื้อผ้ารวมถึงชุดชั้นใน – สำหรับ 2-3 วัน
 - อาหารแห้งชนิดพร้อมรับประทาน – ต้องเตรียมให้พอสำหรับ 2-3 วันเป็นอย่างน้อย
 - ยาสามัญประจำบ้าน ซึ่งรวมถึงยาที่คนในครอบครัวต้องใช้เป็นประจำ
 - อุปกรณ์เครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ เช่น ไฟฉาย วิทยุขนาดเล็ก แบตเตอรี่สำรอง มีด ไฟแช็ก
 - ของใช้ส่วนตัว เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผ้าอนามัย และผ้าเช็ดตัวหนึ่งผืน
 - น้ำสะอาดสำหรับดื่มและหุงต้มอาหาร 3 ลิตรต่อคนต่อวัน
 - กระดาษจดที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของท่าน รวมถึงรูปถ่ายครอบครัว
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/เอกสารสำคัญของท่าน/สูติบัตรของเด็กๆ
 - นกหวีด ชุดพยาบาลเบื้องต้น หม้อต้มน้ำ ฯลฯ

ข้อสำคัญคือ กระเป๋าฉุกเฉินมีไว้สำหรับกรณีฉุกเฉินเท่านั้น ซึ่งหมายถึงท่านไม่จำเป็นต้องขนข้าวของติดตัวไปมากมาย สมาชิกครอบครัวแต่ละคนต้องมีกระเป๋าฉุกเฉินเป็นของตนเอง ระวังอย่าให้กระเป๋าหนักจนเด็กๆ สะพายติดตัวไม่ไหว

- **บอกจุดนัดหมาย** - เมื่อคนจำนวนมากอพยพพร้อมๆ กัน เด็กๆ อาจจะพลัดหลงจากผู้ปกครองได้ง่าย หรือสมาชิกครอบครัวก็อาจไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากัน ณ ตอนเกิดภัยพิบัติ จึงสำคัญมากที่ทุกคนจะรู้ว่า ถ้าเกิดเหตุฉุกเฉิน เราจะต้องไปเจอกันที่ไหน จุดนัดหมายอาจเป็นโรงเรียน/วัด/โบสถ์/สุเหร่าประจำชุมชน หรือที่ทำการหน่วยงานราชการ ท่านต้องอธิบายเส้นทางให้มันใจว่าเด็กๆ สามารถไปถึงที่นั่นได้ก่อนภัยพิบัติจะมาถึง
 - **สถานที่เด็กอยู่** ที่โรงเรียนและอาจอพยพไปพร้อมกับครู ท่านควรศึกษาเส้นทางการอพยพของโรงเรียนด้วยเพื่อให้ท่านสามารถไปพบเด็กๆ ได้ภายหลัง
 - **สอนให้ติดต่อ** - สอนลูกหลานให้รู้วิธีโทรศัพท์ติดต่อกับญาติมิตรของครอบครัวหากพลัดหลง และใส่รูปถ่ายครอบครัวไว้ในกระเป๋าฉุกเฉินของเด็กๆ จะช่วยให้ครอบครัวกลับมาพบกันได้
 - **สอนให้ปฏิเสธ** - สอนลูกหลานให้รู้จักปฏิเสธว่า “ไม่” และวิ่งหนีจากสถานการณ์ซึ่งพวกเขาารู้สึกว่าไม่ปลอดภัยหรือไม่สบายใจ การช่วยให้เด็กๆ แยกแยะระหว่าง “การสัมผัสที่ดี” และ “การสัมผัสที่เลวร้าย” จะช่วยปกป้องพวกเขาจากความรุนแรงทางเพศหรือการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ
 - **ดูแลสัตว์เลี้ยง** - ท่านควรวางแผนล่วงหน้าว่าจะดูแลสัตว์เลี้ยงของท่านอย่างไรด้วย อย่าลืมเตรียมอาหารของสัตว์ด้วย
 - **สำรวจบ้าน** - ให้ท่านสำรวจบ้านเพื่อดูว่าควรย้ายทรัพย์สินใดบ้าง เพื่อจัดการเก็บรักษาให้ปลอดภัย แต่ต้องคำนึงว่าทรัพย์สินที่เสียหายไปย่อมหาใหม่ได้ ส่วนชีวิตที่สูญไปย่อมหาทดแทนไม่ได้ นอกจากนี้ ให้ท่านค้นหาวัดดูภายในบ้านที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือก่อความเสียหาย และนำไปไว้ที่อื่น
- สอนสมาชิกครอบครัว เช่น ลูกที่โตพอ ถึงวิธีสับคัทเอาน้ำที่กล่องฟิวส์หลักของบ้านเพื่อตัดไฟทั้งหมด ว่าต้องทำอะไรและเมื่อไร

ระหว่างเหตุภัยพิบัติ

คุ้มครองลูกหลานของท่านให้ปลอดภัย

ระหว่างเกิดภัยพิบัติ ลูกหลานของท่านย่อมตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากขึ้น ทั้งจากอันตรายที่มีอยู่เดิมและภัยคุกคามใหม่ๆ ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายและคนแปลกหน้า สิ่งสำคัญคือ ท่านต้องรู้ว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่ลูกหลานของท่านต้องเผชิญภายใต้สภาพแวดล้อมและความเป็นไปรอบตัวที่เปลี่ยนไป พร้อมทั้งสอนลูกหลานให้เข้าใจถึงความเสี่ยงเหล่านั้น และแบ่งปันความรับผิดชอบของท่านให้กับลูกหลานที่โตพอสำหรับหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ท่านต้องไม่ปล่อยให้ลูกหลานอยู่ตามลำพังเป็นอันตราย สิ่งที่ท่านสามารถทำได้เพื่อคุ้มครองลูกหลาน ได้แก่





- ต้องไม่ไปกับคนแปลกหน้าเป็นอันขาด ถ้าคนแปลกหน้ามาคุยด้วยหรือถามอะไร น้องต้องบอกให้พี่ถามผู้ปกครองของน้องก่อน ผู้ใหญ่บางคนอาจดูใจดีและเป็นมิตร เขาอาจเอาของหรือขนมให้เรา แต่ต้องถือว่าเป็นคนแปลกหน้าที่ไว้ใจไม่ได้ ถ้าน้องเห็นคนแปลกหน้าที่ดูน่าสงสัยในศูนย์อพยพ ต้องรีบบอกผู้ปกครองทันที
- ระหว่างที่ผู้ปกครองปล่อยน้องไว้ตามลำพังกับน้องสาว/น้องชาย น้องต้องไม่ไปจากบริเวณที่สัญญากับผู้ปกครองเอาไว้
- หากมีใครเสนอให้น้องทำอะไรแปลกๆ ที่ทำให้น้องกังวลหรือไม่สบายใจเป็นการแลกเปลี่ยนกับความช่วยเหลือที่มอบให้แก่ น้อง (เช่น ขอให้น้องไปกับเขาหรือเธอในที่ลับตาคน เพื่อแลกกับอาหารหรือสิ่งของบรรเทาทุกข์) น้องต้องปฏิเสธข้อเสนอนั้น พร้อมทั้งรีบบอกผู้ปกครองและ/หรือเจ้าหน้าที่ของศูนย์อพยพทันที
- บอกผู้ปกครองทุกครั้งว่าจะไปไหน เช่น ไปห้องน้ำหรือไปเล่นกับเพื่อน โดยน้องต้องเลี้ยงไม้ไปในบริเวณที่ลับตาคน หรือไปตามลำพังหรือไปกับเพื่อนๆ ในตอนกลางคืนตามบริเวณที่ไม่มีไฟส่องสว่างพอ ซึ่งรวมถึงบริเวณสำหรับการซักล้างและห้องน้ำ ถ้าจำเป็นก็ให้น้องพาคุณพ่อหรือคุณแม่ไปด้วย
- พกรูปถ่ายครอบครัวกับกระดาษจดหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ของผู้ปกครองติดตัวไว้ตลอดเวลา
- หากน้องพลัดหลงกับผู้ปกครองให้ยืนรอผู้ปกครอง ณ จุดที่พลัดหลงกัน หากเวลาผ่านไปนานและยังไม่พบผู้ปกครอง ให้โทรหาผู้ปกครองของน้องหากทำได้ หรือโทรแจ้งศูนย์ประชาบดี 1300 หรือมูลนิธิสายเด็ก 1387 หรือ ขอความช่วยเหลือจากคนที่น้องมั่นใจว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาช่วยเหลือในบริเวณนั้น
- ในเหตุการณ์พิบัติที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ไม่หยาบจู้จี้ดุด่าแปลกๆ ที่พบบนพื้นเป็นอันขาด เพราะอาจเป็นวัตถุอันตราย เช่น ระเบิดที่ทำให้น้องบาดเจ็บได้

หากน้องอยู่ที่บ้านของตัวเองระหว่างเกิดภัยพิบัติ

- ให้น้องกับผู้ปกครองตกลงเลือกจุดนัดพบกัน เมื่อว่าภัยพิบัติมาถึงหมู่บ้าน/ชุมชนของน้อง ตอนที่น้องไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากับผู้ปกครอง (เช่น ไปอยู่ที่โรงเรียน) พอรู้จุดนัดพบล่วงหน้าอย่างนี้น้องกับผู้ปกครองจะได้หากันเจอได้ไม่ยาก

เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก



UNICEF Thailand/2011/Aht P.

unite for
children

unicef



หากต้องการความช่วยเหลือ ติดต่อ
ศูนย์ประชาบดี โทร.1300 หรือ
มูลนิธิสายเด็ก โทร.1387

ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็กภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

สำหรับเด็ก





เนื้อหาโดยคณะกรรมการคุ้มครองกลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก

เตรียมพร้อมสู้ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติกำลังใกล้เข้ามาแล้ว น้องๆและครอบครัวอาจต้องย้ายจากบ้านไปอยู่ที่ยื่น เช่น บ้านญาติ บ้านเพื่อน หรือในศูนย์อพยพ ซึ่งอาจจะไม่สะดวกสบายเหมือนอยู่ที่บ้าน อีกทั้งน้องๆยังอาจต้องแยกจากผู้ปกครอง การเตรียมตัวล่วงหน้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ น้องๆสามารถช่วยครอบครัวเตรียมตัวรับภัยพิบัติ ได้หลายวิธี เช่น

- **ติดตามข่าว** – เพื่อให้รู้ว่าภัยพิบัติจะส่งผลกระทบอย่างไรต่อตัวเรา **แต่ให้ระวัง** เพราะข้อมูลบางอย่างอาจจะผิดหรือเป็นข่าวลือ ทำให้คนแตกตื่น สิ่งสำคัญคือการเลือกฟังข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้เท่านั้น และอย่าตื่นตระหนก
- **เตรียมกระเป๋า** – ถึงแม้ว่าครอบครัวของเราจะยังไม่ย้ายจากบ้านในตอนนี้ น้องควรจัดกระเป๋าฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า กระเป๋านี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถออกจากบ้านได้อย่างรวดเร็ว
ข้อสำคัญ ไม่จำเป็นต้องขนข้าวของติดตัวไปมากมาย ใช้กระเป๋าที่มีขนาดที่น้องถือหรือสะพายติดตัวได้สะดวก และต้องระวังไม่ให้มันหนักเกินไป ทุกคนควรมีกระเป๋าของตัวเอง
ลองจัดสิ่งของต่อไปนี้ลงในกระเป๋าของน้องและของผู้ปกครอง
- เสื้อผ้า และชุดชั้นใน – สำหรับ 2-3 วัน
- ของใช้ส่วนตัว เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน และผ้าเช็ดตัว 1 ผืน
- อาหารแห้งที่กินได้เลย – สำหรับอย่างน้อย 2-3 วัน หมั่นตรวจสอบวันหมดอายุของอาหาร และเปลี่ยนอาหารใหม่หากหมดอายุแล้ว อย่าลืมเผื่อสำหรับสัตว์เลี้ยงของน้องด้วยนะ
- กระดาษจดที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อผู้ปกครอง รวมถึงรูปถ่ายครอบครัวของน้อง
- บัตรประจำตัวประชาชน/เอกสารสำคัญของน้อง – ถ้าน้องยังไม่มีบัตรประชาชน ก็ถ่ายสำเนาสูติบัตรของน้องหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครองพกติดตัวไว้
- น้ำดื่มสะอาด

นอกจากนั้น น้องๆ สามารถช่วยผู้ปกครองเตรียมสิ่งของเหล่านี้สำหรับครอบครัว

- น้ำสะอาดสำหรับและหุงต้มอาหาร 3 ลิตรต่อคนต่อวัน
- ยาสามัญประจำบ้าน และยาที่น้องต้องใช้เป็นประจำ ให้ผู้ปกครองอธิบายวิธีการใช้ยาแก่น้องอย่างละเอียด
- อุปกรณ์เครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ เช่น ไฟฉาย วิทยุขนาดเล็ก ถ่านไฟฉายสำรอง มีด ไฟแช็ก นกหวีด ชุดพยาบาลเบื้องต้น หม้อต้มน้ำ ฯลฯ
- **รู้จุดนัดหมาย** – ถ้าน้องทำได้ ควรถามผู้ปกครองถึงจุดนัดหมายของครอบครัว เช่น โรงเรียน/วัด/โบสถ์/สุเหร่า หรือที่ทำการหน่วยราชการ ถ้าไม่รู้จักสถานที่นั้น ก็ต้องถามว่าจะไปที่นั้นได้อย่างไร
นี่เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเมื่อคนจำนวนมากอพยพพร้อมๆ กัน เด็กๆ อาจจะพลัดหลงจากผู้ปกครองได้ง่าย หรือสมาชิกครอบครัวก็อาจไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากัน ณ ตอนเกิดภัยพิบัติ จึงสำคัญมากที่ทุกคนจะรู้ว่าถ้าเกิดเหตุฉุกเฉิน เราจะต้องไปเจอกันที่ไหน
ถ้ากำลังอยู่ที่โรงเรียนและอพยพไปพร้อมเพื่อนและครู เมื่อปลอดภัยแล้วก็สามารถแจ้งให้ครูติดต่อผู้ปกครองทางโทรศัพท์หรือพาน้องไปยังจุดนัดหมายได้

ระ ห ว ่ ง เ ห ตุ ภัย พิ บั ตี

ดูแลตัวเองให้ดี

ระหว่างเกิดภัยพิบัติ ผู้ปกครองของน้องๆ มีเรื่องต่างๆ ให้ต้องห่วงกังวล และมีเรื่องที่ต้องจัดการมากมาย ในบางเวลาน้องจึงต้องอยู่ตามลำพังหรือต้องดูแลน้องสาว/น้องชาย ในเวลาเช่นนั้น น้องจำเป็นต้องดูแลรักษาตัวเองให้ดี และต้องคอยสังเกตตลอดเวลาว่ามีอะไรเกิดขึ้นรอบๆ ตัวบ้าง รวมถึงต้องทำสิ่งต่อไปนี้

- ไม่ไปในสถานที่ที่ผู้ปกครองบอกว่าอันตราย เช่น บริเวณใกล้ห้วยหนองคลองบึง สระน้ำ หรือบริเวณที่มีงานก่อสร้างค้างอยู่





- หากมีใครเสนอให้ทำอะไรแปลกๆ ที่เรากังวลหรือไม่สบายใจเป็นการแลกเปลี่ยนกับความช่วยเหลือที่มอบให้แก่เรา (เช่น ขอให้น้องไปกับเขาหรือเอนในที่ลับตาคน เพื่อแลกกับอาหารหรือสิ่งของบรรเทาทุกข์) เราต้องปฏิเสธข้อเสนอนั้น พร้อมทั้งรีบบอกผู้ปกครอง และ/หรือเจ้าหน้าที่ของศูนย์อพยพโดยทันที
- บอกผู้ปกครองทุกครั้งว่าจะไปไหน เช่น ไปห้องน้ำ ไปเล่นกับเพื่อน หรือไปรับแจกอาหาร หลีกเลียงไม่ไปตามลำพังในบริเวณที่ลับตาคน หรือบริเวณที่ไม่มีไฟส่องสว่างพอในตอนกลางคืน ซึ่งรวมถึงบริเวณสำหรับการซักล้างและห้องน้ำ ถ้าจำเป็นก็ให้น้องพาผู้ปกครองไปด้วย
- พกอุปกรณ์ครบครัน กับกระดาษจดหมายเลขโทรศัพท์และที่ผู้ปกครองติดตัวไว้ตลอดเวลา
- หากน้องพลัดหลงกับผู้ปกครองให้ยืนรอผู้ปกครอง ณ จุดที่พลัดหลงกัน หากเวลาผ่านไปนานแล้วยังไม่พบผู้ปกครอง ให้โทรหาผู้ปกครองของน้องหากทำได้ หรือโทรแจ้งศูนย์ประชาบดี 1300 หรือมูลนิธิสายเด็ก 1387 หรือ ขอความช่วยเหลือจากคนที่น้องมั่นใจว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาช่วยเหลือในบริเวณนั้น
- [ในเหตุภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง] ต้องไม่เหยียดจำพวกและเปลี่ยนแปลงที่พบบนพื้นเป็นอันตราย เพราะอาจเป็นชิ้นส่วนของระเบิดหรืออาวุธยุทธภัณฑ์ซึ่งมีอันตรายร้ายแรง

หากอยู่ในศูนย์อพยพ

- หากครอบครัวพักอาศัยอยู่ในศูนย์อพยพแต่ไม่ได้อยู่ร่วมกับผู้ปกครอง ให้น้องรีบลงทะเบียนสำหรับตัวเราเองและครอบครัว (พี่น้องชายหญิงและปู่ตายาย) โดยทันทีกับเจ้าหน้าที่ลงทะเบียนของศูนย์อพยพ
- ให้น้องเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในศูนย์อพยพ เช่น จะขอรับบริการต่างๆ ได้ที่ไหน ต้องไปอาบน้ำที่ไหน และจุดรับแจ้งเหตุอยู่ตรงไหน ฯลฯ โดยเน้นว่าจะขอความช่วยเหลือได้จากที่ใดบ้าง

หากยังอยู่ที่บ้านของตัวเองระหว่างเกิดภัยพิบัติ

- ให้น้องกับผู้ปกครองตกลงเลือกจุดนัดพบกัน เพื่อว่าภัยพิบัติมาถึงหมู่บ้าน/ชุมชนตอนที่ไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากับผู้ปกครอง (เช่น ไปอยู่ที่โรงเรียน) พอรู้จุดนัดพบล่วงหน้าอย่างนี้น้องกับผู้ปกครองจะได้หากันเจอได้ไม่ยาก

เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก



UNICEF Thailand/2012/Jingjai N.

unite for
children

unicef 

หากต้องการความช่วยเหลือ ติดต่อ
ศูนย์ประชาบดี โทร.1300 หรือ
มูลนิธิสายเด็ก โทร.1387

ข้อปฏิบัติด้านการคุ้มครองเด็กภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

สำหรับเยาวชน

สำหรับ เยาวชน



เนื้อหาโดยคณะทำงานคลัสเตอร์กลุ่มย่อยเพื่อการคุ้มครองเด็ก

เตรียมพร้อมสู้ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติกำลังใกล้เข้ามาแล้ว ครอบครัวของเราอาจต้องย้ายจากบ้านไปอยู่ที่อื่น เช่น บ้านญาติ บ้านเพื่อน หรือในศูนย์อพยพ ซึ่งอาจจะไม่สะดวกสบายเหมือนอยู่ที่บ้าน อีกทั้งยังอาจต้องแยกจากครอบครัว การเตรียมตัวล่วงหน้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ พวกเราสามารถช่วยครอบครัวเตรียมตัวรับภัยพิบัติ ได้หลายวิธี เช่น

- **ติดตามข่าว** เพื่อให้รู้ว่าภัยพิบัติจะส่งผลกระทบอย่างไรต่อตัวเรา **แต่ให้ระวัง** เพราะข้อมูลบางอย่างอาจจะผิดหรือเป็นข่าวลือ ทำให้คนแตกตื่น สิ่งสำคัญคือการเลือกฟังข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้เท่านั้น และอย่าตื่นตระหนก
- **เตรียมกระเป๋า** ถึงแม้ว่าครอบครัวของเราจะยังไม่ย้ายจากบ้านในตอนนี้ เราควรจัดกระเป๋าฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า กระเป๋านี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถออกจากบ้านได้อย่างรวดเร็ว
ข้อสำคัญ ไม่จำเป็นต้องขนข้าวของติดตัวไปมากมาย ใช้กระเป๋าที่มีขนาดที่ถือหรือสะพายติดตัวได้สะดวก และต้องระวังไม่ให้มันหนักเกินไป โดยสมาชิกครอบครัวแต่ละคนต้องมีกระเป๋าฉุกเฉินเป็นของตัวเอง
ลองจัดสิ่งของต่อไปนี้ลงในกระเป๋าของคนในครอบครัว
 - เสื้อผ้า และชุดชั้นใน – สำหรับ 2-3 วัน
 - ของใช้ส่วนตัว เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน และผ้าเช็ดตัว 1 ผืน
 - อาหารแห้งที่กินได้เลย – สำหรับอย่างน้อย 2-3 วัน หมั่นตรวจสอบวันหมดอายุของอาหาร และเปลี่ยนอาหารใหม่หากหมดอายุแล้ว
 - น้ำสะอาดสำหรับดื่มและหุงต้มอาหาร 3 ลิตรต่อคนต่อวัน
 - ยาสามัญประจำบ้าน และยาที่เราต้องใช้เป็นประจำ
 - กระดาษจดที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อผู้ปกครอง รวมถึงรูปถ่ายครอบครัว
 - อุปกรณ์เครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ เช่น ไฟฉาย วิทยุขนาดเล็ก แบตเตอรี่สำรอง มิถ ไฟแช็ก นกหวีด ชุดพยาบาลเบื้องต้น หม้อต้มน้ำ ฯลฯ
 - บัตรประจำตัวประชาชน/เอกสารสำคัญของเรา – ถ้าไม่มีบัตรประชาชน ก็ถ่ายสำเนาสูติบัตรของเราหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครองพกติดตัวไว้
- **รู้จุดนัดหมาย** - ถามผู้ปกครองถึงจุดนัดหมายของครอบครัว เช่น โรงเรียน/วัด/โบสถ์/สุเหร่า หรือที่ทำการหน่วยงานราชการ ถ้าไม่รู้จักสถานที่นั้น ก็ต้องถามว่าจะไปที่นั่นได้อย่างไร

นี่เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเมื่อคนจำนวนมากอพยพพร้อมๆ กัน เด็กๆ อาจจะพลัดหลงจากผู้ปกครองได้ง่าย หรือสมาชิกครอบครัวก็อาจไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากัน ณ ตอนเกิดภัยพิบัติ จึงสำคัญมากที่ทุกคนจะรู้ว่า ถ้าเกิดเหตุฉุกเฉิน เราจะต้องไปเจอกันที่ไหน

ถ้ากำลังอยู่ที่โรงเรียนและอพยพไปพร้อมเพื่อนและครู เมื่อปลอดภัยแล้วก็สามารถแจ้งให้ครูติดต่อผู้ปกครองทางโทรศัพท์หรือพยาน้องไปยังจุดนัดหมายได้

ร ะ ห ว ่ ง เ ห ตุ ภัย พิ บ ัติ

ดูแลตัวเองให้ดี

ระหว่างเกิดภัยพิบัติ ผู้ปกครองมีเรื่องมากมายให้ต้องห่วงกังวล รวมถึงเป็นห่วงตัวเราด้วย และอาจต้องใช้เวลาทั้งหมดในการจัดหาอาหารและสิ่งของบรรเทาทุกข์ เพื่อนำมาให้ครอบครัว เราอาจได้รับมอบหมายบทบาทมากขึ้นในการดูแลครอบครัว เช่น น้องชาย น้องสาว ปู่ย่าตายาย ในบางเวลาเราจึงต้องอยู่ตามลำพัง หรือถูกขอให้ออกไปขอความช่วยเหลือ (เช่น ขอรับอาหารและถุงยังชีพ) ในเวลาเช่นนั้น เราจำเป็นต้องดูแลรักษาตัวเองให้ดี และเป็นเรื่องสำคัญมากที่**ต้องคอยสังเกตตลอดเวลาว่ามีอะไรเกิดขึ้นรอบๆ ตัวบ้าง** รวมถึงต้องทำสิ่งต่อไปนี้

- ไม่ไปในสถานที่ที่ผู้ปกครองบอกว่าอันตราย เช่น บริเวณใกล้ห้วยหนองคลองบึง สระน้ำ หรือบริเวณที่มีงานก่อสร้างค้างอยู่
- ต้องไม่ไปกับคนแปลกหน้าเป็นอันตราย ถ้าคนแปลกหน้ามาคุยด้วยหรือถามอะไร ต้องบอกให้ไปถามผู้ปกครองก่อน ที่สำคัญคือระหว่างที่ผู้ปกครองปล่อยเราไว้ตามลำพังกับน้องสาว/น้องชาย เราต้องไม่ไปจากบริเวณที่สัญญากับผู้ปกครองเอาไว้ ผู้ใหญ่บางคนอาจดูใจดีและเป็นมิตร รวมถึงอาจให้อาหารและขนม แต่ต้องถือว่าเป็นคนแปลกหน้าที่ไว้ใจไม่ได้จริงๆ ถ้าเห็นคนแปลกหน้าที่ดูน่าสงสัยในศูนย์อพยพ ต้องรีบบอกผู้ปกครองทันที

